

vendigt. „Jeg betragter den foreslaaede Lov“, yttrede en af dem, „som en Fremtidslov. Nu er det Foraars-tid; men der kan komme en Vintertid, som der har været tilforn, en Tid, da de Troende i lang Omkreds ikke kunne finde en Præst, til hvem de kunne holde sig; da er det godt at have denne Lov“. En Anden, som frygtede for en Lov, der kunde indeholde en Indbydelse til at danne Frimenigheder, yttede, at Regjeringen maatte bemyndiges til at tilslutte dem, hvor der var en virkelig Trang til dem. Men det er et Spørgsmaal, om Trangen ikke paa en anden Maade bør afhjælpes.

Den store Bevægelse i Frimenigheds-sagen, — forsaavidt den ikke er foranlediget ved en enkelt Begivenhed af en særegen, tildeels reent personlig Art, forsaavidt en virkelig Trang til noget Bædre i den er kommet for Dagen, — maa forklares deraf, at man paa mange Steder har fundet Aarsag til Misforståelse med de bestillede Præster, — hvorved dog bør bemærkes, at netop i det Tilfælde, hvormed Forhandlingen begyndte, har dette ikke kunnet gjøres gjældende. Imod denne Besværing kunde der vel være Anledning til at erindre ikke blot i Almindelighed om det Ufuldkomne og lidt mindre Helbige, hvorunder alt Menneffeligt maa lide, men ogsaa særlig derom, at Styrrelse af Folk og Kirke aldrig tør ventes at kunne være væsentlig af anden Art end Folkets, Kirkens, Menighedens egen Tilstand i en vis given Tid, hvorefter da Embedsbesættelsen fra en ældre Tid bør bedømmes, og at Eftervirkningerne fra en sløv og slap Tid ikke strax og paa eengang kunne ophøre, fordi en bedre er begyndt. Det bør ikke oversees, eller bruges alene for at begrunde eenfaldige og overilede Fordringer, at der nu er vaagnet et kraftigere Liv, navnlig i den yngre Slægt, i dem, som nu begynde at overtage Præstegjerningen; og det bør dog afventes, hvad der kan udrettes med Folkekirken i dens nuværende Skikkelse, førend man skrider til radicale Ombannelser. Men om ogsaa Klagen er fremført med stor Utaalmodighed, kan den dog ikke kaldes aldeles ugrundet. Spørgsmaalet om, hvad der kan gjøres for at sikke Menighederne gode Præster og frie dem for sløve, uduelige, maaffee værdige Præster, fortjener en alvorlig Prøvelse. Foruden hvad der administrativt kunde være at gjøre, vilde det vel især blive to Foranstaltninger, hvorpaa der maatte tænkes, som paa eengang kunde blive til Bæm om Menighedernes Ret og til Støtte for Kirkestyrelsen og Tilsynet: Indførelsen af en geistlig Jury og Menighedernes Deeltagelse i Præsternes Bestikkelse. En geistlig Jury, — som dog ikke kom til Omtale paa dette Landemøde, — troer jeg, man uden Betænkelighed tør indføre, saasnart den rette Form er funden. Med Hensyn paa det andet Punkt bør der vist gaaes frem med megen Varsomhed. Uagtet Landemødet med stor Majoritet har anbefalet, at der indrykkes Menighederne en Ret i denne Henseende, vil der dog af de brugte Udtryk sees, at man ikke har villet, at et Menighedsvalg i egentlig Forstand eller tilnærmelsesviis skulde træde i Stedet for Bestikkelsen, som fremdeles bør fastholdes*). Noget Nærmere har man ikke kunnet enes om at foreslaae. I ethvert Tilfælde kan der ikke tillægges Menigheden nogen Ret til Medvirkning, førend det er blevet klart, hvad Menigheden er, og hvorledes den kan komme til orde; men dette kan kun skee i Forbindelse med en Ordning af Folkekirkens Forsatning i det Hele. Saaledes er Landemødet kommet, og saaledes maa jeg komme til det, som tør kaldes det først og nærmest Fornødne: Indførelsen af det Løfte, som ligger i Grundlovens § 75. Thi jeg kan ikke tvivle om, at der i denne Paragraph indeholdes et Løfte, som er givet Folkekirken; det er mig umuligt at forstaae, hvorledes denne Paragraph kunde blive til, dersom hermed kun var meent, at Folkekirken staaer under Statens

*) I Slesvig pleier man, efter hvad en Præst, som har været ansat der, meddeelte paa Landemødet, at prise de Menigheder, som have Valgret, og sige om dem, at de, selv naar Valget ikke er blevet heldigt, dog kunne trøste sig med, at de selv have valgt. Det forekommer mig at maatte være en bedre Trøst, naar man i Sligt kan see en „Bestikkelse“, ikke blot af Øvrigheden, men ogsaa af Sam, af hvem, efter Apostlens Ord, al menneffeligt Øvrighed er.